

Krisledningsplan vid samhällsstörningar och höjd beredskap i Timrå kommun

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	2
1.1	<i>Relaterade styrdokument.....</i>	2
1.2	<i>Vad är en samhällsstörning?.....</i>	2
1.3	<i>Varför behövs en krisledningsplan?.....</i>	2
1.4	<i>Vad innebär verksamhetsansvar?.....</i>	3
1.5	<i>Vad innebär geografiskt områdesansvar?</i>	3
1.6	<i>Definitioner.....</i>	4
2	Krisledningsorganisation	5
2.1	<i>Krisledningsnämnd.....</i>	5
2.2	<i>Kommunstyrelsen vid höjd beredskap</i>	6
2.3	<i>Tjänsteperson i beredskap (TiB).....</i>	7
2.4	<i>Inriktning – och samordningsfunktion (ISF).....</i>	7
2.5	<i>Stöd till inriktning- och samordningsfunktion (ISF-stöd).....</i>	9
2.6	<i>Krisledning i förvaltningar, bolag och förbund</i>	10
2.7	<i>Samverkan med externa aktörer.....</i>	11
3	Larmning	11
3.1	<i>Larmlistor</i>	11
4	Lägesbilder och informationsdelning	12
5	Kommunikation	12
6	Krisledningsplats	13
7	Utvärdering och erfarenhetshantering.....	13

1 Inledning

1.1 Relaterade styrdokument

Denna plan är ett av olika styrdokument som kommunen skall ha enligt det grunduppdrag som finns inom ramen för kommunens arbete med krisberedskap enligt lagstiftning¹.

Övriga styrande dokument inom kommunen som relaterar till detta dokument är :

- Program för arbete med trygghet och säkerhet i Timrå kommun 2020-2023, KS/2019:357
- Plan för oljeskadeskydd, KF 2015-10-26 § 149

1.2 Vad är en samhällsstörning?

En samhällsstörning kan orsakas av olika typer av oönskade händelser och vara av olika karaktär. En samhällsstörning Timrå kommun är något som *botar* samhällets skyddsvärden² och kräver *särskild hantering och/eller kommunikation*.

1.3 Varför behövs en krisledningsplan?

Syftet med krisledningsplanen är att utgöra ett stöd till grundläggande besluts- och handlingsförmåga vid samhällsstörningar och höjd beredskap. Den organisering och arbetssätt som utgör planen ska bidra till förmågan att upprätthålla kommunens verksamheter, utöva ledning och samverkan samt säkerställa förmåga till samordnad kommunikation med allmänheten.

1.3.1 Arbetssätt och tillämpning

Krisledningsplanen beskriver de arbetssätt och den organisering som ska tillämpas vid alla former av samhällsstörningar och vid höjd beredskap där;

- det inträffade bedöms vara kommunövergripande det vill säga berör flera av kommunens förvaltningar, bolag och förbund samt har betydelse för kommunens funktionalitet i stort eller
- är av sådan karaktär att den berörda förvaltningen, bolaget eller förbundet behöver stöd avseende hantering och/eller kommunikation

¹ Lag (2006:544) om kommuner och landstings förberedelser inför och vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap

² Människors liv och hälsa, Samhällets funktionalitet, Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter, Miljö och ekonomiska värden samt Nationell suveränitet.

1.4 Vad innebär verksamhetsansvar?

Verksamhetsansvaret utgår från ansvarsprincipen som är en av de nationella principerna för det svenska krisberedskapssystemet. Ansvarsprincipen innebär att den som är ansvarig för en verksamhet i fredstid också är ansvarig under extraordinära händelser. Kommunens verksamhetsansvar innebär ett ansvar för att alla de verksamheter som drivs i kommunens regi fungerar. Kommunen har utöver detta ansvar också det lagstadgade geografiska områdesansvaret.

1.5 Vad innebär geografiskt områdesansvar?

Det geografiska områdesansvaret är kommunens ansvar utöver det egna verksamhetsansvaret. Det innebär att kommunen har ett ansvar att verka för inriktning och samordning mellan samtliga aktörer inom det geografiska området före, under och efter en samhällsstörning samt verka för samordning av information till allmänheten³

Geografiskt områdesansvar

- Olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet.
- De krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas och
- Information till allmänheten under sådana förhållanden samordnas

Utifrån ovanstående ska Timrå kommun kunna stå värd för en inriktning- och samordningsfunktion (ISF) i händelse av samhällsstörning⁴ och/eller vid höjd beredskap. Alla aktörer inom kommunens geografiska område kan påkalla behovet av en ISF när det finns behov av gemensam inriktning och samordning. Det är kommunens ansvar att verka för att detta sker.

³ Lag (2006:544) om kommuner och landstings förberedelser inför och vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap 2 kap. § 7

⁴ Krav enligt överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap 2019-2022, Dnr MSB 2018-09779/SKL 18/03101

1.6 Definitioner

Med **extraordinär händelse** avses i lag (2006:544) en händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av kommun eller landsting.

Med **samhällsstörningar** avses ”de företeelser och händelser som hotar och ger skadeverkningar på det som ska skyddas i samhället”.

Med **kris** avses det vardagliga begreppet som beskriver och syftar till både *extraordinära händelser* och *samhällsstörningar*.

Med **höjd beredskap** avses sådan händelse där Sverige är i krigsfara eller råder det sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara⁵. Regeringen beslutar om höjd beredskap.

Med **samhällsviktig verksamhet** avses ur ett krisberedskapsperspektiv en verksamhet som uppfyller båda eller det ena av följande villkor:

- Ett bortfall av eller en störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt⁶.

Med **inriktning och samordning** avses i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) publikation *Gemensamma grunder för samverkan och ledning*⁷:

- **Inriktning** är orientering av tillgängliga resurser mot formulerade mål. Varje aktör har alltid en egen inriktning. När flera aktörer fungerar tillsammans finns det också en aktörsgemensam inriktning.
- **Samordning** är anpassning till aktiviteter och delmål så att tillgängliga resurser kommer till största möjliga nytta. Samordning handlar om att aktörer inte ska vara i vägen för varandra och hjälpa varandra där det går.

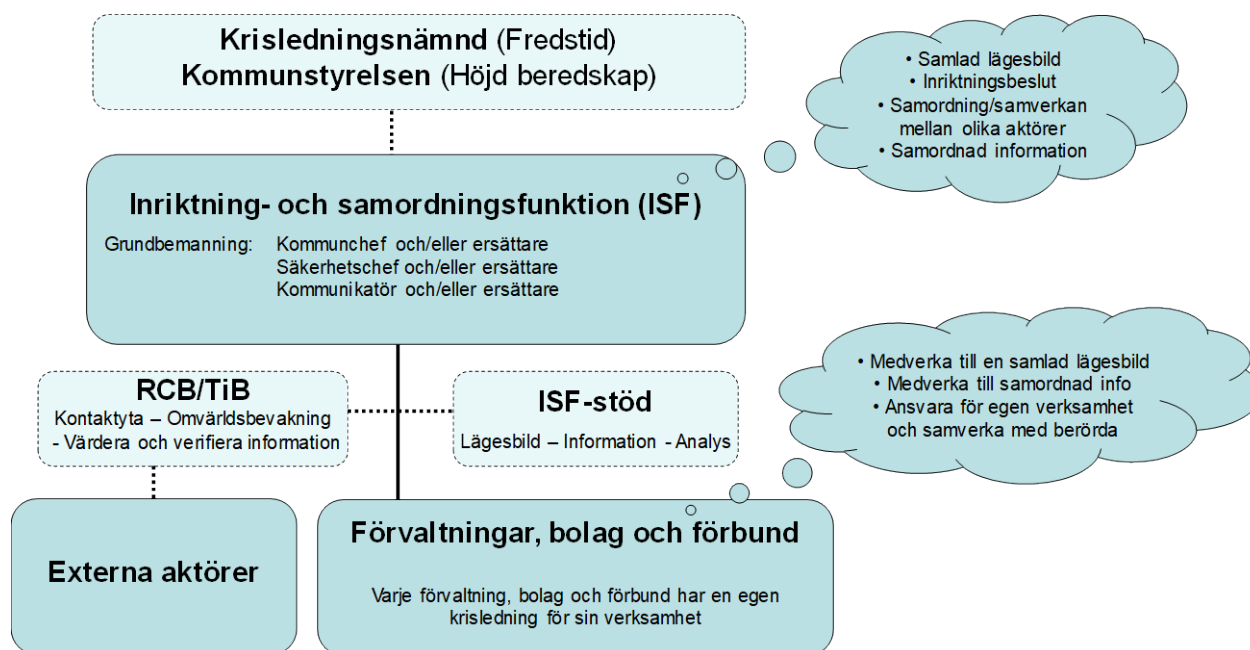
⁵ Lag (1992:1403) om totalförsvaret eller höjd beredskap

⁶ Regeringens proposition 2007/08:92, ”Stärkt krisberedskap – för säkerhets skull”, s. 7

⁷ Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar, MSB. Publ.nr.: MSB777

2 Krisledningsorganisation

Timrå kommuns krisledningsorganisation består av flera olika funktioner. Samtliga funktioner är en del av kommunens krisledningsorganisation och utgör sammantaget den organisation och det sätt som kommunen avser bedriva samverkan och ledning.

Figur 1 – Timrå kommuns krisledningsorganisation

2.1 Krisledningsnämnd

Kommunen har en krisledningsnämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid. Krisledningsnämnden tillsätts av kommunfullmäktige och leds av krisledningsnämndens ordförande eller dennes ersättare.

Krisledningsnämnden ska aktiveras vid händelser eller omständigheter i övrigt som är av sådan art att beslut eller åtgärder går utanför vardaglig hantering enligt kommunallagen. Exempel på detta är att omfördela resurser mellan förvaltningar eller ge bidrag till enskilda. Krisledningsnämnden styrs av ett reglemente beslutat av kommunfullmäktige⁸. För en förteckning av ledamöter, se kommunens förtroendemannaregister.

⁸ Reglemente för krisledningsnämnd i Timrå kommun. Fastställt av kommunfullmäktige 2015-10-26, § 147

Krisledningsnämnden

- Krisledningsnämndens ordförande bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden skall träda i funktion
- Krisledningsnämnden styrs av ett reglemente där dess former, mandat och skyldigheter framgår
- Krisledningsnämnden sammanträder vid behov på av ordförande anvisad plats

2.2 Kommunstyrelsen vid höjd beredskap

I händelse av höjd beredskap ersätts krisledningsnämnden av kommunstyrelsen för att fullgöra kommunens uppgifter under sådana förhållanden⁹. För en förteckning av kommunstyrelsens ledamöter, se kommunens förtroendemannaregister.

Kommunstyrelsen leder kommunen vid höjd beredskap

- Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den del och de verksamheter av det civila försvaret som kommunen skall bedriva
- Kommunstyrelsen skall under höjd beredskap verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten.

Vid krig eller fara för krig kan regeringen besluta om höjd beredskap i hela eller delar av Sverige. Höjd beredskap kan vara antingen skärpt eller högsta beredskap. Om Sverige är i krig råder automatiskt högsta beredskap. De verksamheter som kommunstyrelsen svarar för ledning utav är de verksamheter som skall bedrivas inom ramen för kommunens krigsorganisation.

⁹ Lag (2006:544) om kommuner och landstings förberedelser inför och vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap

2.3 Tjänsteperson i beredskap (TiB)

TiB är en beredskapsfunktion som finns tillgänglig dygnet runt årets alla dagar. I Timrå kommun utgörs TiB av Räddningschef i beredskap vid räddningstjänstförbunden Medelpad samt Höga Kusten-Ådalen.

TiB:ens uppgifter:

- Agera kommunens information- och samordningskontakt gentemot förvaltningar, bolag, förbund, myndigheter och externa aktörer
- Omvärldsbevaka
- Verifiera och värdera information
- Informera och initiera inriktning- och samordningsfunktionen

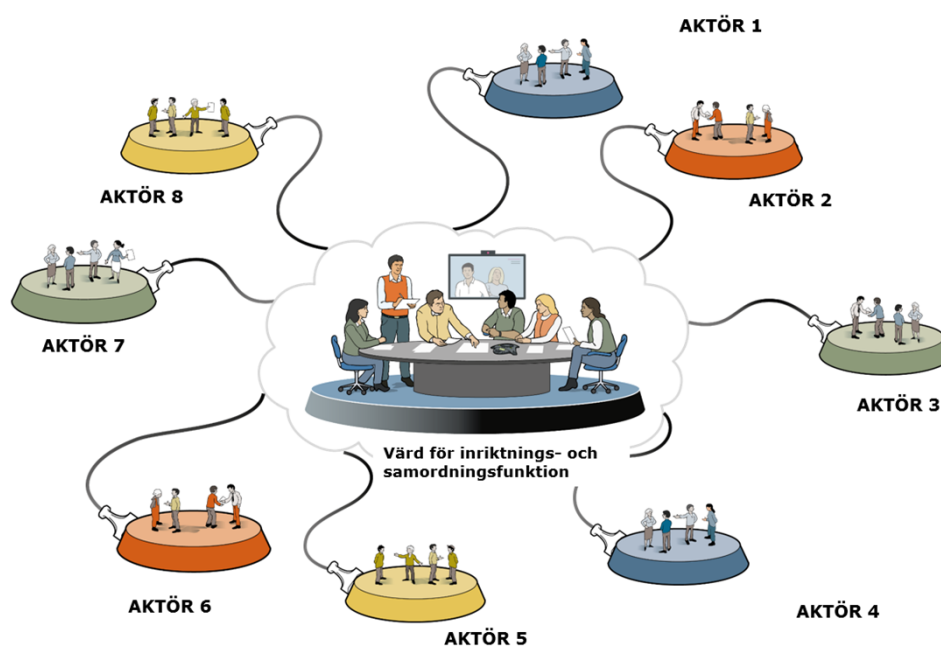

Figur 2. TiB. Illustration MSB

2.4 Inriktning – och samordningsfunktion (ISF)

Kommunens grundbemanning i inriktning- och samordningsfunktionen vid befarad eller vid överhängande risk för samhällsstörning utgörs av kommunchef, säkerhetschef och kommunikatör och/eller ersättare för dessa. Vid behov av gemensam inriktning och samordning utökas funktionen och berörda förvaltningar, bolag, förbund och externa aktörer deltar i funktionen beroende på händelsens art och omfattning i övrigt. Kommunens ansvar är att kalla till och stå värd för funktionen och därigenom verka för gemensam inriktning och samordning.

Inriktning- och samordningsfunktionen aktualiseras i form av möten med syfte att träffa överenskommelser. Funktionen är inte kontinuerlig utan ska betraktas som ett forum i vilka överenskommelser träffas. Deltagare i inriktning- och samordningsfunktionen har ansvar över att gemensamma överenskommelser och inriktningsbeslut realiseras i egen organisation. Funktionen skall utgå från och beakta samhällets skyddsvärden.

Figur 3. Exembild på inriktning och samordningsfunktion. Illustration MSB

Inriktning- och samordningsfunktionen ska:

- Fatta aktörsgemensamma inriktningsbeslut rörande hantering och kommunikation utifrån samlade lägesbilder
- Verka för samordning mellan olika aktörers aktiviteter och resurser i syfte att
- Värna samhällets skyddsvärden

2.4.1 Ordförande inriktning och samordningsfunktion

Kommunchef eller dennes ersättare ska i första hand agera ordförande i inriktning och samordningsfunktionen om inte kommunchef eller dennes ersättare beslutar om annat.

2.5 Stöd till inriktning- och samordningsfunktion (ISF-stöd)

Stödet till inriktning- och samordningsfunktionen är en funktion som ska stötta inriktning- och samordningsfunktionen. Funktionen aktiveras vid behov efter beslut av inriktning- och samordningsfunktionen. Funktionen uppgift är att:

ISF-stödets uppgifter är att:

- Ta fram analyser
- Skapa och tillgängliggöra samlade lägesbilder
- Formulera beslutsunderlag
- Säkerställa att förslag till hantering och kommunikation sker utifrån en helhetssyn
- Administrera och dokumentera
- Säkerställa sin egen uthållighet
- Säkerställa rapportering till Länsstyrelsen
- Att i övrigt vara inriktning - och samordningsfunktionen behjälplig

Funktion har en grundbemanning i form av:

- Ansvarig/koordinator
- Administratör
- Lägesansvarig
- Kommunikatör

Figur 4. Stöd till inriktning- samordningsfunktion. Illustration MSB

Funktionen är skalbar och dess storlek ska styras av aktuellt behov. En person kan utföra flera funktioner eller så kan flera personer behövas för att dela på uppgifterna. Funktionens grundbemanning utgörs primärt av personal från kommunledningskontoret på Timrå kommun. Funktionen ska dock kunna kompletteras och bemannas av personal från förvaltningar, bolag och förbund samt externa aktörer utifrån exempelvis specifik expertkunskap eller behov i övrigt i syfte att säkerställa aktörsgemensam hantering.

2.6 Krisledning i förvaltningar, bolag och förbund

Förvaltningar, bolag och förbund har vid samhällsstörningar ansvar över den egna verksamheten och ansvar att samverka med berörda aktörer inkluderat eventuella entreprenörer. Samtliga förvaltningar, bolag och förbund inom kommunkoncernen som bedriver samhällsviktig verksamhet ansvarar för att upprätta en egen krisledningsplan.

Förvaltningar, bolag och förbunds uppgifter är att:

- Medverka till en samlad lägesbild
- Medverka till samordnad information
- Ansvara för egen verksamhet samt samverka med berörda aktörer
- Vid behov delta i inriktning- och samordningsfunktionen (ISF) och/eller stöd till inriktning- och samordningsfunktionen (ISF-stöd)

2.7 Samverkan med externa aktörer

Timrå kommun verkar bland annat för samverkan med externa aktörer genom kommunens krishanteringsråd som sammanträder vid två tillfällen per år. Krishanteringsrådet representerar ska kunna delta i såväl en inriktning- och samordningsfunktion som i stödet för den samma. I kommunens krishanteringsråd ingår förutom representanter från kommunala bolag och förbund bland annat representanter från olika myndigheter med lokal anknytning, näringslivet, privata organisationer och trossamfund.

3 Larmning

När en händelse eller en risk för en händelse som bedöms vara av eller leda till samhällsstörning, extraordinär händelse eller vid höjd beredskap ska kommunens tjänsteperson i beredskap (TiB) kontaktas för att vid behov sammankalla inriktning- och samordningsfunktionen.

Aktörer som behöver komma i behov med kommunens TiB gör detta via SOS Alarm på telefonnummer 060- 12 79 30

Vid händelse av samhällsstörning ska kommunchef eller dennes ersättare informera krisledningsnämndens ordförande, eller dennes ersättare om händelsen. Krisledningsnämndens ordförande, eller ersättare, ansvarar för att vid behov aktivera krisledningsnämnden och/eller enbart informera nämndens medlemmar.

3.1 Larmlistor

- Aktuella listor med kontaktuppgifter till Tjänsteperson i beredskap, krisledningsnämnd, förvaltningsdirektörer, förbundschefer, bolags VD och jour/beredskapsnummer för övriga behov finns till berörda parter förfogande
- Respektive förvaltningsdirektör, bolags VD och förbundschef ansvarar för förmedling av förändrade kontaktuppgifter till säkerhetschef samt ansvarar för kontaktvägar i egen organisation.

4 Lägesbilder och informationsdelning

Lägesbilder utgör grunden för inriktning- och samordningsfunktionens beslut om inriktning och överenskommelser. Inriktning- och samordningsfunktionen kommer därför vid behov begära underlag från kommunens egna verksamheter samt övriga aktörer inom kommunens geografiska område. En samlad lägesbild bidrar till förmågan att prioritera åtgärder, bedöma hjälpbehov samt vilka resurser som finns att tillgå.

Förvaltningar, bolag och förbund ska medverka till en samlad lägesbild genom rapportering av lägesbild företrädesvis genom Webbaserat Informationssystem (WIS) eller på sådant sätt som anges av inriktning- och samordningsfunktionen. ISF-stödet ansvarar för att tillgängliggöra den samlade lägesbilden för inblandade aktörer samt rapportering till Länsstyrelsen.

5 Kommunikation

Att kommunicera tydligt, relevant och samordnat vid en samhällsstörning är en stor del av kommunens ansvar gentemot medborgare, företagare, besökare och medarbetare.

Förvaltningar, bolag och förbund ska medverka till samordnad kommunikation vid alla former av samhällsstörningar och vid höjd beredskap när det som inträffat:

berör flera av kommunens förvaltningar, bolag och förbund, har betydelse för kommunens funktionalitet i stort, är av sådan karaktär att den berörda förvaltningen, bolaget eller förbundet behöver stöd avseende hantering och/eller kommunikation.

För att säkerställa att kommunikationen sker utifrån en helhetssyn så samordnas den i Timrå kommuns inriktning- och samordningsfunktion eller i dess stödfunktion. **Ansvarsfördelning för kommunikationen beroende på händelsen**

Händelser som berör kommunens geografiska område och fler aktörer än bara kommunkoncernen	Timrå kommun ansvarar för att kommunikationen samordnas mellan Timrå kommun och andra berörda organisationer. Arbetet leds av kommunikationsansvarig, eller ersättare, som ingår i kommunens inriktning- och samordningsfunktion för den aktuella händelsen.
Händelser som berör ett större geografiskt område.	Länsstyrelsen Västernorrland ansvarar för att samordna kommunikationen mellan länets kommuner och andra berörda organisationer. Kommunikationsansvarig, eller ersättare, som ingår i kommunens inriktning- och samordningsfunktion, leder och fördelar kommunikationsarbetet inom kommunen.

Händelser som berör en enskild förvaltning, bolag eller förbund	Kommunikationsansvarig, eller ersättare, som ingår i kommunens inriktning- och samordningsfunktion för den aktuella händelsen, ansvarar för att samordna kommunikationen tillsammans med ansvarig i berörd förvaltning, bolag eller förbund.
---	--

6 Krisledningsplats

Inriktning och samordningsfunktionen samlas på angiven plats.

Kommunchef, eller dennes ersättare, bedömer sedan utifrån händelsens art om det finns behov av att krisledningsarbetet förflyttas till alternativ ledningsplats.

Vid totalt avbrott i kommunikationer gäller alternativ ledningsplats.

Kommunens ledningsplats samt alternativa ledningsplatser är driftssäkra och har nödvändig teknisk utrustning i form av:

- reservkraft för elförsörjning,
- säkerhetssystem till skydd för lokaler samt el-, tele- och datanät samt
- säkerhetssystem som avser larm för brand och övrig åverkan

7 Utvärdering och erfarenhetshantering

Åtgärder som har utförts i samband med samhällsstörningar eller höjd beredskap ska utvärderas. Detta ska genomföras sedan kommunen har återgått till ordinarie organisation och gälla både kommunens egen verksamhet och samverkan med andra aktörer avseende styrkor och svagheter. För mer information rörande utvärdering och erfarenhetshantering se Program för arbete med trygghet och säkerhet i Timrå kommun